

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

Ревизијата на успешност е спроведена со цел да се даде оценка за ефикасноста и ефективноста на воспоставениот систем на јавна внатрешна финансиска контрола и внатрешната ревизија.

Поглавјето Ревизорски наоди ги содржи ревизорските прашања и одговорите на поставените цели на ревизијата утврдени во проблематичните подрачја, утврдените состојби како и препораки кои ревизијата ги дава со цел да се отстранат причините за констатираните неправилности и состојби.

Со ревизијата на успешност констатиравме ризични области кон кои ја насочивме ревизијата со цел да дадеме одговор на поставените ревизорски прашања кои се однесуваат на овој процес. Основната ревизорска цел на оваа ревизија е поставена во следното прашање:

- Дали се преземени потребните активности за воспоставување и обезбедување на ефикасност и ефективност на системот на финансиското управување и контрола и внатрешната ревизија.

Со анализата на законската регулатива и подзаконските акти, извршената ревизија кај субјектот, произлегоа неколку значајни подрачја во делот на функционирањето на овој систем кои беа предмет на подетално анализирање:

1. Правната рамка и стратешките документи
2. Финансиско управување и контрола, и тоа:
 - 2.1. Оценка на основните компоненти,
 - 2.2. Функционирање на процесите: утврдување на ефективноста на системот на интерни контроли при спроведувањето на набавките и плаќањата и заштита на средствата и обврските (инвентарисување на средствата и обврските).
3. Внатрешна ревизија.

Како резултат на извршената ревизија на успешност за добивање одговор на поставената цел, констатиравме одредени состојби и слабости во горенаведените ризични области.

1. Правната рамка и стратешките документи

Во рамките на ризичната област која ги третира прашањата од правна рамка и стратешки документи ревизијата се фокусираше на детектирање на евентуални слабости и недоречености во законската регулатива кои може да имаат влијание на воспоставување на систем на ФУК и ВР во ДУТ. Ревизијата го констатира следново:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 10

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

Обезбедувањето соодветни услови за квалитетно образование преку инвестирање во наставно-научната дејност е приоритет на ДУТ што има за цел создавање знаење и наука и нивното пренесување на студентите.

Реализацијата на поставените цели – работење во насока на имплементација на потребните интервенции во сите домени на функционирање на оваа високообразовна институција, треба да водат кон генерирање на квалитетна и цврсто поврзана академска заедница, со квалитетен и докажан кадар.

Во функција на дефинирање на општите и посебните цели на ДУТ изготвени се стратешките и програмските документи и тоа:

Програмската платформа за четиригодишното работење на ДУТ е еден од стратешките документи на универзитетот и е насочена кон јакнење и унапредување на воспитно образовниот систем преку: нудење квалитетни наставно-образовни и едукативни услуги, соодветна внатрешна институционална интегрирана координација, имплементирање на сите позитивни стандарди кои подразбираат реформи и усовршување во високото образование, надградување на студиските програми и компатибилност со современите текови, интеграција со други високообразовни институции на национално и на меѓународно ниво, обезбедување динамични и флексибилни услови за посебните категории студенти на сите циклуси универзитетски студии, вклучувајќи ги програмите кои го овозможуваат концептот доживотно учење, создавање услови за мобилност на студентите и на академскиот кадар на реномирани меѓународни универзитетски центри и поттикнување атмосфера на заеднички придонес за успешно функционирање на сите организациони единици на ДУТ.

Поаѓајќи од стратешките определби, секоја организациона единица донесува **шестмесечни акциони планови** чија што реализација континуирано се следи и истите се ажурираат согласно ново настанатите услови. Акционите планови претставуваат продолжување на активностите за остварување на стратешките приоритети во рамките на секој факултет. Во нив се содржани конкретни цели кои се однапред дизајнирани според постојните академски стандарди, а преку кои се реализираат студиските програми. Посебно внимание се посветува на: општите политики и специфики на предавањата, акредитација на одредени студии, подобрување на просторните услови за одржување на квалитетен образовен процес, меѓународната соработка, научни конференции и издавање научни списанија по одделните области во рамките на секоја организациона единица.

Организационите единици изготвуваат посебни извештаи за своето работење кои претставуваат основа за изработка на **Годишен извештај за работењето на ДУТ** во кој се содржани постигнатите резултати во остварувањето на предвидените акциони планови, за секоја компонента од работење на оваа интегрирана високообразовна институција.

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

ДУТ во рамките на ризичната област правна рамка и стратешки документи нема изготвено и донесено Стратегија за управување со ризици, со која би се утврдиле политиката за управување со ризиците (детално во точка 2.1.2.).

Донесените стратешки документи и законската рамка со која функционира ДУТ се добра основа за негово правилно и успешно работење, но отсуството на Стратегијата за управување со ризици има влијание врз воспоставување и функционирање на адекватен систем за финансиско управување и контрола.

2. Финансиско управување и контрола

2.1. Во рамките на ризичната област која третира прашања од **финансиското управување и контрола**, ревизијата имаше за цел да даде одговор на повеќе ревизорски прашања поврзани со компонентите:

- 2.1.1. Контролна средина,
- 2.1.2. Управување со ризиците,
- 2.1.3. Контроли,
- 2.1.4. Информации и комуникации,
- 2.1.5. Мониторинг.

Во функција на градење на одговори зад секое од поставените прашања, утврдени се следните состојби и дадени се образложенија:

2.1.1. Контролна средина

Контролната средина го определува начинот на организирање на субјектот, размислувањето и стилот на работење на менаџментот и вработените и влијае врз утврдување на структурата на контролата. Таа е основа за сите останати компоненти на внатрешната контрола, обезбедувајќи дисциплина и структура.

Со ревизијата на воспоставените елементи на контролното опкружување (личен и професионален интегритет, начин на размислување и стил на работење, организациона структура, политики и практики на управување со човечки ресурси и компетентност на вработените) се констатирани следните состојби, и тоа:

Со извршената ревизија на интерните акти, кои ги содржат целите на субјектот, описот на работните места, политиките на вработување, делегирањето на овластувања и одговорности, пропишаната организациона структура и спречувањето и известувањето за измами ги констатиравме следните состојби:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 12

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

- Целокупното работење и внатрешната организација на ДУТ се уредени со Статутот од 2008 година и Правилникот за организација и систематизација од 2007 година. Правилникот има јасно и прецизно прикажана организационата структура, должности, одговорности и надлежности на работни места, но не е ажуриран согласно организационите промени. Во 2013 година, од страна на раководството направени се измени на Статутот на ДУТ и се дадени на усвојување на Собранието на РМ. Исто така, донесена е Одлука за формирање на Комисија за изготвување, дополнување и измени на Правилникот за организација и систематизација на работните места во насока на усогласување со Статутот на ДУТ;
- За процена на квалитетот на вршењето на високообразовната дејност, организационите единици на ДУТ вршат самоевалуација која се спроведува по студиска програма, а Комисијата која е формирана за оваа намена по извршените истражувања изготвува Годишен извештај со оцена на состојбата и предлози за надминување на констатираните негативни појави во остварувањето на дејноста на секоја единица;
- Вработените во универзитетот располагаат со соодветен степен и вид на образование, дефинирани за секое работно место. Секоја година вработените учествуваат на конференции, симпозиуми, конгреси, семинари и други обуки кои имаат за цел нивно надградување во функција на ефикасно и ефективно извршување на поставените задачи. Постапките за вработување се транспарентни, а компетентноста на кандидатите се утврдува преку степенот и видот на образованието, соодветни интервјуа и тестови;
- Ректорот на ДУТ има делегирано овластувања за овластени потписници на сметките на универзитетот кои се воедно и лица овластени за плаќања, а исто така назначено е и лице благајник. Со оглед на тоа што во ДУТ не е назначено лице задолжено за неправилности, ректорот ја има преземено обврската како лице задолжено за утврдените неправилности, сомнежи, измами или корупција;
- Со Правилникот за организација и систематизација не е предвидено формирање организациона единица за внатрешна ревизија која треба да обезбеди независна и објективна оценка на системот на внатрешна контрола согласно член 31 од ЗЈВФК;
- Согласно член 12 од ЗЈВФК не е донесен план за воспоставување на финансиското управување и контрола ниту методологија за спроведување на планот кои треба да ги содржат активностите потребни за спроведување на системот за финансиско управување и контрола, изготвени согласно потребите и спецификите на универзитетот;

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

- ДУТ има обезбедено една ISO процедура за управување со квалитет која се однесува на административното управување на ректоратот на ДУТ. ISO процедурата е со важност од 2007 - 2010 година и истата не е ресертифицирана;
- Во текот на ревизијата со овластување назначено е лице за преземање на финансиски обврски и лица за ex-ante и ex - post финансиска контрола кои ќе го намалат ризикот од незаконско, ненаменско, неефикасно и ненавремено користење на средствата (детално образложено во точка 2.1.3.).

Погоре наведените состојби упатуваат дека во ДУТ постои потреба од преземање на дополнителни активности за намалување на ризиците и обезбедување на контролно опкружување кое ќе овозможи воспоставување и непречено функционирање на системот на финансиско управување и контрола и остварувањето на посебните и општите цели на субјектот.

2.1.2. Управување со ризиците

Управувањето со ризикот како процес на утврдување, проценка и контрола на можните настани или состојби, кои може да имаат негативно влијание врз постигнувањето на целите на субјектот, игра значајна улога во изборот на соодветни контролни активности кои треба да се преземат, заради обезбедување разумно уверување дека целите ќе бидат остварени. Субјектот, за да ја постигне својата мисија и целите, треба да управува со ризиците од причина што истите може да имаат влијание врз извршувањето на работите и постигнување на посакуваните резултати. Управувањето со ризиците опфаќа: утврдување на целите, планирање, координација, следење на извршувањето и управување со ризикот. Со ревизијата, во делот на управување со ризикот, констатирани се следните состојби:

Со извршената ревизија констатиравме дека од страна на ректорот се преземени потребните активности за донесување на стратешки планови и годишни програми и нивно континуирано следење, но не и за утврдување на ризичните области, проценка на ризикот и негово намалување до едно прифатливо ниво со кое ќе се овозможи воспоставување на ефикасен и ефективен систем на контрола.

Во Програмската платформа за четиригодишното работење на ДУТ се дефинирани стратешките приоритети на универзитетот, а секоја организациона единица изготвува шестмесечни акциони планови. Ректорот на ДУТ за секоја активност обезбедува следење на извршувањето преку релевантни квантитативни и квалитативни индикатори, вклучувајќи ги и

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 14

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

оние што се однесуваат на економичност, ефикасност и ефективност и изготвува Годишен извештај кој го елаборира пред Сенатот и МОН.

Во ДУТ не е извршена оценка на ризиците поврзани со активностите на универзитетот, активност која е предвидена во Прирачникот за ФУК и не е испочитувана законската обврска предвидена во член 15 од ЗЈВФК за донесување на Стратегија за управување со ризикот која треба да обезбеди подигање на свеста на вработените за политиката на управувањето со ризици, дефинирање на ризичните области, нивно перманентно следење и преземање на мерки (контроли) за нивно намалување на соодветно прифатливо ниво.

Погоре наведените состојби упатуваат дека управувањето со ризици во ДУТ не е на задоволително ниво и не овозможува воспоставување на соодветни контролни активности, а со тоа непречено функционирање на системот на финансиско управување и контрола и остварувањето на посебните и општите цели на субјектот.

2.1.3. Контроли

Контролни активности се политики и постапки воспоставени за справување со ризиците и постигнување на целите на субјектот. За да бидат ефективни, истите треба да бидат соодветни, да функционираат постојано според план во текот на целиот период, и да бидат рентабилни, сеопфатни, разумни и директно да се поврзани со контролните цели.

Контролните активности служат за откривање и спречување на ризици, и истите вклучуваат: постапки за овластување и одобрување, контрола врз пристапот до ресурсите и евиденциите, проверки, усогласувања, прегледи на оперативното извршување, прегледи на работењето, процесите и активностите и надзор. Со спроведените интервјуа, снимање на активностите и разгледување на подзаконските акти и стратешки документи, утврдени се следните состојби:

Ревизијата утврди дека во ДУТ делумно се преземени потребните активности за воспоставување на соодветни политики и процедури за важните функции на универзитетот во делот на делегирањето на овластувањата, поделба на должностите и одговорностите, финансиските контроли, контроли во пристапот до ресурсите и нивна физичка заштита, општи и апликативни контроли во ИТ системот, кои треба да обезбедат ефикасен и ефективен систем на контрола како основа за намалување на ризиците и постигнување на целите на субјектот.

Од извршениот увид во доставената документација, извршените анализи и интервјуа со одговорните лица, ревизијата ги утврди следните состојби:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 15

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

- Воспоставениот систем на контрола и правилна распределба на должностите и одговорностите овозможува секоја активност да се верификува од 2 меѓусебно независни лица, генералните овластувања се делегирани на соодветно хиерархиско ниво, а овластувањата за одобрување, извршување, евидентирање на сметководството, ex-ante и ex – post контролите ги вршат различни лица.
- Постои ограничен пристап, заштита и правилна употреба на материјалните, финансиските и ИТ ресурси, преземени се мерки за контрола на пристап преку картици за идентификација и физичка заштита при влезот во субјектот;
- Освен Упатството за вршење на пописот и Упатството за движење на сметководствено- финансиската документација кое е донесено во текот на ревизијата, не се донесени други процедури кои ќе обезбедат функционирање, следење и развој на стабилно финансиско управување и контрола;
- Во ДУТ формиран е компјутерски центар, информативен и библиотечен систем со раководител и 4 вработени, воспоставен е систем за користење и пристап до ресурсите во информатичките системи, донесен е Годишен план за ИТ Секторот за академската 2013/2014 година. ИТ системот е децентрализиран на повеќе места. Вградени се соодветни контроли за користење на апликацијата за финансиско сметководство и вработените се обучени за нејзино користење. Резервна копија (backup) на податоците се прави на истиот сервер, но нема копија на надворешна локација што доведува до можност од губење на податоци од финансиско сметководствената евиденција на универзитетот во случај на природна катастрофа;
- Со ревизијата констатиравме дека ДУТ нема донесено политики и процедури за користење на ИТ системот, не е изготвена проценка на ризиците од хаварија за обезбедување и соодветен континуитет на најнеопходните системи, а податоците од минати години не се заклучени и постои можност за дополнување со нови податоци.

Погоре наведените состојби упатуваат на: присуство на ризици во делот на безбедноста на податоците во информациските системи и зачувување на историјатот и хронологијата на внесените податоци со што се укажува на потреба за преземање на дополнителни активности за градење на соодветен информациски систем и воспоставување на систем на интерни контроли.

2.1.4. Информации и комуникации

Информациите и комуникациите, како компонента на внатрешната контрола, опфаќаат: утврдување, собирање и распределување на доверливи и сигурни информации со кои се овозможува секое одговорно лице да преземе соодветна одговорност, ефективна хоризонтална и вертикална комуникација на сите хиерархиски нивоа во субјектот, како и надворешна комуникација. Раководителите и вработените треба да добиваат и пренесуваат информации неопходни за извршување на задачите, со цел да се обезбеди стабилно финансиско управување и ефективно следење и утврдување на ризичните состојби пред нивното настанување.

Со извршениот увид во доставената документација, извршените анализи и интервјуа со одговорните лица, ревизијата ги утврди следните состојби:

Во Универзитетот постои информациона систем и систем на внатрешна и надворешна комуникација преку кои се обезбедува: навремено информирање на раководителот на субјектот за степенот на извршување на задачите, целосно и непречено дистрибуирање на информациите на сите нивоа, уредна и веродостојна документација на оперативните процеси и трансакции, добивање на повратни информации, дефинирање на крајните рокови за извршување на задачите кои се во насока на воспоставување на ефикасен и ефективен систем на финансиско управување и контрола.

Со извршената ревизија на интерните акти, кои го потврдуваат постоењето на внатрешната и надворешната комуникација на сите нивоа, начинот на собирање и пренос на информациите и воспоставената соработка на лицето задолжено за неправилности со останатите вработени ги констатиравме следните состојби:

- Иако ДУТ во 2013 година нема донесено пишана процедура за проток на документи во однос на подготвување, извршување, пренесување и нивна употреба, воспоставената пракса на дистрибуирање на информациите, начинот на комуникација и документирање на сите оперативни процеси му овозможува на раководството соодветни, навремени, актуелни, точни и достапни информации врз основа на кои ги донесува одлуките директно поврзани со целите. Раководителите на одделенијата редовно ги информираат секретарот и ректорот за текот на работењето и степенот на извршување на задачите во доменот на реализација на буџетот/финансискиот план, употреба на ресурсите и остварување на стратешки, годишни и оперативни планови како и за останатите активности на универзитетот, а сите оперативни процеси и трансакции се документираат со цел да се обезбеди соодветна ревизорска трага за следење и мониторинг;

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

- Воспоставената комуникација меѓу раководителите и извршителите ги дефинира и крајните рокови за извршување на задачите, а на колегиумите и седниците на Ректорската управа и Сенатот се дава отчет за степенот на реализација на поставените задачи;
- По добиените пријави за одредени неправилности или сомнежи за измами и корупција ректорот на ДУТ има поднесено извештај до надлежните институции.

Погоре наведените состојби упатуваат дека системот на информации и комуникации во ДУТ е воспоставен и функционира на задоволително ниво што обезбедува веродостојни, навремени и релевантни информации кои како такви имаат значајна улога во донесувањето на соодветни одлуки на раководството на субјектот и во воспоставување и спроведување на ефективна и ефикасна внатрешна контрола.

2.1.5. Мониторинг

Преку мониторингот како компонента на финансиското управување и контрола се проверува соодветното функционирање на системот на ФУК, кое што треба да се одвива преку постојано следење, самопроцени и внатрешни ревизии.

Субјектот треба да изготви планови и програми за оценување на внатрешната контрола. Раководителот на субјектот треба да обезбеди континуирана проверка и оценување на функционирањето на внатрешната контрола и нејзините елементи. Нефункционирањето или други утврдени проблеми треба да се решаваат оперативнo преку преземање на корективни мерки. Системите на внатрешна контрола треба да се следат за да се оцени квалитетот на работење на системот со текот на времето. Следењето се постигнува со рутински активности, посебни процени или комбинација од двете. Проверката на контролите треба да потврди дека внатрешните контроли придонесуваат кон остварување на целите. Со ревизијата во ДУТ, во однос на проверката за функционирањето на системот на ФУК, се констатирани следните состојби:

- Ревизијата констатира дека за клучните работни активности во ДУТ функционираат внатрешните контроли кои се темелат на соодветно разграничените одговорностите и воспоставена пракса на движење на документацијата. Таа вклучува редовни раководни и надзорни активности и други дејствија што ги преземаат вработените при извршувањето на обврските;
- Бидејќи во ДУТ нема воспоставена единица за ВР и нема извршено надворешна ревизија, за останатите елементи на мониторингот кои се

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

однесуваат на ставот на раководството на субјектот за постапување по препораките од внатрешните или надворешните ревизори ревизијата неможеше да добие одговор.

- Со извршената ревизија констатиравме дека не е извршено самопроценка на одделни процеси на системот за ФУК што не е во согласност со член 18 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола.

Погоре наведените состојби упатуваат на: присуство на ризици во делот на мониторингот кои имаат влијание на воспоставувањето на ефикасен и ефективен систем на финансиско управување и контрола и потреба од преземање на дополнителни активности за градење на соодветен начин на следење на функционирањето на интерните контроли.

2.2. Со ревизијата на процесите за управување и контрола при утврдување на ефективноста на системот на интерни контроли при спроведувањето на набавките и плаќањата и заштита на средствата и обврските (инвентарисување на средствата и обврските) констатирана е следната состојба:

2.2.1. Системот на интерни контроли во процесот на спроведување на набавките и плаќањата

Процесот на спроведување на набавките и плаќањата опфаќа начување, примање на добрата/услугите и фактурите и плаќање на фактурите за овие добра/услуги.

2.2.1.1. Системот на интерни контроли во процесот на спроведување на набавките

Јавните набавки во РМ се уредени со Законот за јавни набавки во кој се содржани условите и постапките за спроведување на јавни набавки од страна на владините и јавните органи. При доделување на договори за јавни набавки, договорните органи се должни да ги почитуваат основните принципи, односно да обезбедат: конкуренција на економските оператори, еднаков третман и недискриминација на економските оператори, транспарентност и интегритет во процесот на доделување на договори за јавни набавки, рационално и ефикасно искористување на средствата во постапките за доделување на договори за јавни набавки.

Со Правилникот за организација и систематизација на работните места во ДУТ е предвидено и назначено одговорно и овластено лице за спроведување на јавните набавки.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 19

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

Раководството на ДУТ нема донесено пишана процедура за јавни набавки, предвидена со член 7 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола, со која јасно и прецизно ќе се дефинираат обврските и одговорностите на лицата кои учествуваат во постапките за јавни набавки.

Со извршениот увид во 8 постапки за јавни набавки од вкупно 18, само кај две од нив не се констатирани отстапувања од законските одредби кои се однесуваат на: започнување на постапка за доделување на договор за јавна набавка, изготвување на Одлука за утврдување на потребата од јавна набавка, изработка на тендерска документација, спроведување на постапка, изготвување, известување и објавување на Одлуката за избор/поништување, изготвување на Договор за јавна набавка, следење на реализацијата на договорите за јавна набавка.

Во шест постапки за јавни набавки констатирани се одредени недоследности кои упатуваат на непочитување на Законот за јавни набавки од следниве причини:

- При спроведување на постапките за јавни набавки на спортска опрема и ситен инвентар, ДУТ има склучено договори со најповолните понудувачи чија што вредност ја надминува вредноста на средствата утврдени во одлуката за јавна набавка без да обезбеди средства потребни за реализација на договорите и без да ја измени одлуката за ЈН што не е во согласност со член 28 став 4 од ЗЈН;
- Во 2013 година, спроведени се пет постапки за јавни набавки (набавка на ексклузивни подароци, спортска опрема, консултантски услуги, интернет конекција и спомен обележје) кои не се предвидени во годишниот план за јавни набавки што не е во согласност со член 26, 26-а став 1 и 2 од ЗЈН.

Погоре наведените состојби упатуваат на присуство на ризици во делот на внатрешните контроли при спроведувањето на постапките за јавни набавки, што може да имаат влијание на ограничување на конкуренцијата, нетранспарентност, нееднаков третман на економските оператори и нерационално и неефикасно искористување на средствата во постапките за доделување на договори за јавни набавки.

2.2.1.2 Системот на интерни контроли во процесот на спроведување на плаќањата

Процесот на плаќање претставува издавање наредба за плаќање со потпишување налог за плаќање од овластено лице за плаќање, по претходно добиено барање за плаќање од лицето овластено за преземање на финансиски обврски.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 20

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

Примарната цел на ревизијата во овој процес беше да ја оцени ефикасноста и ефективноста на интерните контроли преку добивање на уверување дека плаќањата се соодветно одобрени, евидентирани и исплатени на конкретниот добавувач.

Имајќи ги предвид целите на процесот како и ризиците кои може да имаат влијание врз остварување на целите, ревизијата имаше за цел да ги детектира преземените мерки на раководството за ублажување на ризиците, односно да провери дали се воспоставени соодветни контроли.

Иако Упатството за движење на сметководствено - финансиската документација е донесено во текот на ревизијата, повеќегодишната воспоставена пракса обезбедува разграничување на одговорностите и должностите и соодветна контрола во процесот на плаќање. Со увид во извршените трансакции по основ на плаќање на договорите за набавка на стоки и услуги ревизијата не констатира никакви отстапувања во однос на утврдените контролни механизми, со тоа што за секое плаќање се врши контрола од две независни лица, а налогот за плаќање го одобрува лицето овластено за плаќање.

Од погоре наведеното, ревизијата утврди дека од страна на ректорот се преземени потребните активности за воспоставување и функционирање на системот на интерни контроли во процесот на плаќања согласно законските одредби со што е запазена безбедноста и ефикасноста на плаќањата.

2.2.2. Инвентарисување на средства и обврски

Согласно одредбите од Законот за сметководство за буџетите и буџетските корисници и Правилникот за сметководството за буџетите и буџетските корисници, пописот е процес на усогласување на состојбата на средствата и нивните извори, побарувањата и обврските искажани во сметководствената евиденција со фактичката состојба.

Ревизијата имаше за цел да ја оцени ефикасноста на системот на интерни контроли во процесот на инвентарисување, односно во спроведување на пописот преку добивање на уверување дека:

- ✓ пописот е извршен во законски утврдениот рок;
- ✓ пописот е сеопфатен (ги опфатил сите средства- сопствени и туѓи);
- ✓ пописот е квалитетно извршен;
- ✓ извршено е усогласување на сметководствената со фактичката состојба;
- ✓ изготвен е извештај за извршениот попис и истиот е разгледан и одобрен од надлежните органи;
- ✓ донесен е акт за прифаќање на извештајот .

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

Ревизијата утврди дека иако од страна на ректорот се преземени потребните активности за правилно извршување на пописот, истиот не е извршен на начин предвиден со интерниот акт - Упатство бр.05-1263/1 од 02.12.2013 година за вршење на попис на средствата и изворите на средства и одредбите наведени во член 21 од Законот и член 29-35 од Правилникот за сметководството за буџетите и буџетските корисници.

Ректорот има донесено Решение за формирање на пописна комисија, пописот е започнат и завршен во законски утврдениот рок и изготвени се извештаи за извршениот попис со состојба на 31.12.2013 година, но истите не се усвоени од страна на ректорот.

Со извршената ревизија на процесот на инвентарисување ги констатиравме следниве неправилности:

- Пред започнување на пописот постои неусогласеност помеѓу сметководствената и материјалната евиденција на материјалните средства, односно ново набавените материјали, ситниот инвентар и резервните делови се евидентираат материјално но не и сметководствено;
- Материјалните средства не се обележени со инвентарни броеви туку тоа го прави пописната комисија паралелно со попишувањето;
- Не е извршен попис на опремата во новиот објект наменет за Ректоратот, Економскиот, Правниот, Филозофскиот и Филолошкиот факултет;
- Пописната комисија нема извршено попис на градежните објекти со кои располага универзитетот;
- Во однос на побарувањата и обврските, Пописната комисија не извршила проверка и потврдување на реалноста на искажаните побарувања/обврски, ја нема утврдено правната основа за постоење на истите, не потврдила дека побарувањата/обврските се уредно, хронолошки, целосно и правилно евидентирани во сметководствената евиденција, не ги утврдила причините за неизмирениите обврски и дали и какви мерки се преземени за нивно враќање и кои од нив се застарени;
- Пописната комисија нема извршено внесување на сметководствената материјална состојба на средствата во пописните листи, утврдување на материјалните разлики меѓу состојбата на утврдениот попис и сметководствената состојба, вредносно пресметување на утврдените материјални разлики, ниту пак е извршено усогласување на фактичката со сметководствената состојба.

Од страна на ректорот донесена е Одлука бр. 02-1408/5 од 27.02.2014 година за усвојување на извештаите за редовниот попис на средствата и изворите на средствата со кои располага ДУТ за 2013 година. Со Одлуката не се прифаќаат

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 22

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

извештаите за извршениот попис поради нецелосно извршување на пописот, поради што донесена е Одлука бр.02-1997/1 од 20.03.2014 година за вршење вонреден попис и формирана е Комисија.

Погоре наведените состојби упатуваат на: присуство на ризици во процесот на инвентарисување на средствата и обврските што има влијание на воспоставувањето на ефикасен и ефективен систем на финансиско управување и контрола и потреба од преземање на дополнителни активности за спроведување на попис на средствата и обврските на начин пропишан со законската регулатива.

3. Внатрешна ревизија

Во рамките на ризичната област која третира прашања од **Внатрешната ревизија** извршени се истражувања со цел да се даде одговор на повеќе ревизорски прашања поврзани со слабости, недоречености и потенцијални ризици во оваа област.

Во функција на градење на одговори зад секое од поставените прашања, утврдени се следните состојби и дадени се образложенија:

Согласно член 30 и член 31 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола ДУТ треба да има основано единица за внатрешна ревизија, но истата не е формирана ниту пак е предвидена со Правилникот за организација и систематизација на работни места. Исто така, не е искористена можноста што ја предвидува законот да се ангажира внатрешен ревизор од друг субјект за вршење на ревизија.

Непостоењето на внатрешна ревизија упатува на ризик од неоткривање на отстапувањата во примената на законските, подзаконските и интерните акти, веродостојноста и сеопфатноста на финансиските и оперативните информации при извршувањето на задачите и остварувањето на целите на субјектот.

ЗАКЛУЧОК

Од страна на ректорот се преземени соодветни политики и конкретни активности за донесување и имплементирање на стратешки документи, подзаконски и интерни акти, делегирање на овластувања, распределба на должностите и одговорностите, финансиски контроли, контроли во пристапот до ресурсите и нивна физичка заштита, општи и апликативни контроли во ИТ системот, системот на комуникација и размена на информации. Ревизијата констатира дека е потребно да се преземат дополнителни мерки и активности кои се однесуваат на донесување на план за воспоставување на финансиско

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 23

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

управување и контрола со методологија за негово спроведување, ИСО процедури за управување со квалитет за клучните процеси во универзитетот, проценка на ризиците и стратегија за управување со ризици, самопроценка на одделни процеси на системот за ФУК, воспоставување на ВР, како и надминување на утврдените слабости во процесот на спроведување на јавните набавки и инвентарисувањето, во функција на воспоставување на систем на финансиско управување и контрола и внатрешна ревизија кој ќе придонесе за непречено реализирање на целите на субјектот.

Во насока на подобрување на констатираните состојби во извештајот се дадени и препораки со чие спроведување би се зголемиле ефикасноста и ефективноста во работењето на ДУТ. Препораките произлезени од оваа ревизија се насочени кон подобрување на системот на финансиското управување и контрола и внатрешната ревизија.

Препораки :

1. Комисијата за изготвување, дополнување и измена на Правилникот за организација и систематизација да ги преземе потребните активности во насока на усогласување на Правилникот со Статутот на ДУТ и со ЗЈВФК во делот на формирање на посебна единица за внатрешна ревизија, како и да се преземат мерки за нејзино функционирање.
2. Раководството на ДУТ да преземе активности за изготвување на План за воспоставување на финансиско управување и контрола со методологија за негово спроведување.
3. Раководството на ДУТ да преземе активности за креирање на ISO процедури за управување со квалитет кои ќе се однесуваат на клучните процеси во ДУТ, да се изврши нивна сертификација кај тело акредитирано од Институтот за акредитација на Република Македонија, а по истекот на важноста истите да се ресертифицираат.
4. Раководството на ДУТ да преземе активности за проценка на ризиците поврзани со активностите на универзитетот и да изготви Стратегија за управување со ризици со која ќе ја утврди политиката за управување со ризици и ќе ја определи улогата и одговорноста на сите вработени во субјектот во утврдувањето и управувањето со ризиците во работењето.
5. Со оглед на тоа што Упатството за движење на сметководствено - финансиската документација е донесено во текот на ревизијата, раководството на ДУТ да одреди лица кои треба да бидат одговорни за негово целосно и правилно функционирање.
6. Одговорните лица во ДУТ да преземат активности за изготвување на проценка на ризиците од хаварија за обезбедување и соодветен континуитет на најнеопходните системи и заклучување на податоците во

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 24

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

електронска форма од минати години без можност за измени и дополнувања.

7. Раководството на ДУТ да воспостави систем за оценување на ефективност на внатрешната контрола и самопроценување на одделни процеси на системот за финансиско управување и контрола.
8. Раководството на ДУТ да донесе процедура за процесот на јавни набавки и да преземе соодветни мерки за нејзино функционирање кое ќе обезбеди доследно почитување на законските одредби при спроведување и реализација на постапките за јавни набавки.
9. Пописната комисија доследно да ја почитува пишаната процедура за спроведување на попис и да го изврши пописот на начин предвиден со законските одредби.